

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishtvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izbraja vsak dan zvečer izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakna Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 88.

Za reciprociteto zagrebskega vseučilišča in za slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Zdi se, da bratje Hrvati bolj kakor mi Slovenci pojmujejo važnost sedanjega momenta za odločitev v naših vseučiliških vprašanjih.

Že tedne je vseučiliško vprašanje na avstrijskem jugu v ospredju vse politike v parlamentu, a pri nas Slovenci se nihče ne gane, da bi podprli borbo, ki jo vodijo jugoslovanski poslanci na Dunaju za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani in za reciprociteto zagrebske univerze.

V Zagrebu pa je bila v nedeljo sijajna manifestacija za naše vseučiliške zahteve, ki so jo priredili hrvatsko dijaštvo, akademični senat in profesorski zbor hrvatskega vseučilišča.

Na manifestacijskem shodu stala bila med drugimi navzoča tudi poslanca dr. Pero Magdić, podpredsednik hrvatskega sabora, in dr. Ivan Lorković, predsednik hrvatske napredne stranke.

Skupščini je predsedoval akademik Grga Novak.

Prvi je govoril vseučiliški profesor dr. Šilović.

V svojem govoru je dokazoval, da so brez podlage razlogi, ki so baje merodajni, da se izpiti in rigorozni, položeni na zagrebskem vseučilišču, ne priznavajo na avstrijskih univerzah. Za to so merodajni ne stvarni, marveč docela politični motivi, zakaj na zagrebskem vseučilišču se predava in izprašuje prav tako, kakor na avstrijskih univerzah.

Nato je govoril akademik Angjelinović, ki je nadrobno razpravljal vprašanje reciprocitete ter končno predlagal to - le resolucijo:

Celokupna akademična mladina hrvatske univerze v Zagrebu je na svoji veliki skupščini v vseučiliški avli dne 19. junija v prisotnosti članov akademičnega senata in profesorskega zbora zaključila, da smatra vprašanje priznanja vseučiliških rigorozov in državnih izpitov, položnih na hrvatskem vseučilišču v Zagrebu s strani druge države polovice, kot obče narodno vprašanje, ter poziva vse poklicane faktorje, v

prvi vrsti narodne predstavitelje v dunajskem parlamentu, v raznih deželih zbora in v dalmatinskih in istrskih občinskih odborih, da ne zamude ugodni čas, marveč energično nastopijo in do skrajnih mej vztrajajo v borbi za to naše najelementarnejše narodno pravo, zavedajoč se, da stoji v tem vprašanju za njimi celokupni narod.

Ta resolucija je bila sprejeta soglasno.

Po govoru pravika Tadića, ki je dokazoval, da avstrijska vlada ne priznava na zagrebski univerzi položenih izpitov zgolj iz političnih ozirrov, ker hoče razdvojiti enokrvne brate Hrvate in Slovence, se je oglasil za besedo, Slovenec Magdić.

V svojem govoru je naglašal, da se Slovenci pridružujejo zahtevi Hrvatov po reciprociteti zagrebskega vseučilišča, ter nato navajal dokaze za potrebo slovenskega vseučilišča v Ljubljani.

Slovenci imajo že zadostno število profesorskih sil na razpolago, a tudi vseučiliških slušateljev bi ne primanjkovalo, saj je statistično dokazano, da poseba avstrijska vseučilišča okrog 1000 slovenskih dijakov.

Končno je Magdić predlagal tole resolucijo:

»Načelno priznavajoč vsakemu narodu pravico do narodnih šol in pozivajoč se pri tem na same temeljne zakone, ki to pravico zagotavljajo, smatramo zahtevo Slovencev po vseučilišču v Ljubljani ne samo za načelno pravično, marveč tudi za zakonito. Ne moremo se načelno protiviti zahtevi avstrijskih Italijanov po univerzi, stojimo pa na stališču, da sedež tega vseučilišča ne sme biti na hrvatsko - slovenskem teritoriju, zlasti pa ne v Trstu.»

Tudi ta resolucija je bila sprejeta soglasno.

Akademik Hečimović je nato apeliral na časopise, naj se temeljito in vsestransko bavi z vseučiliškim vprašanjem, pravnik Petanjek pa je pozival kolege po avstrijskih vseučiliščih, naj se z vso odločnostjo zavzemajo za to, da se čimnaje izpolnijo zahteve Slovencev in Hrvatov glede vseučiliškega vprašanja.

Končno je skupščina sklenila, poslati poslancem dr. Polju, dr. Rybaču, dr. Laginju, dr. Šusteršiču in prof. Periču to - le brzojavko:

»Na veliki skupščini v vseučiliški avli v prisotnosti akademičnega senata zbrana celokupna mladina

hrvatske univerze poziva predstavitelje k vztrajni borbi, da se že vendar enkrat prizna ravnopravnost hrvatskega vseučilišča s cisltvanskimi univerzami, ter zahteva, da se z vso energijo končno izvojuje narodu to obče narodno pravo.»

Srečna Škofja Loka.

V petek, 17. t. m. je bila Škofja Loka tako srečna, da je po nenavadno dolgem presledku zopet enkrat s posebnim častjo sprejela svojega prežviženega vladiko, ljubljanskega škofa Antona Bonaventuro. Ker je bila v nedeljo birna, zato je ta nadpastir prišel tu sem par dni prej, da svoje ovčice bolj utrdi v pravi veri. Sprejem je bil veličasten. Ob pol 5. popoldne je škofu nasproti odkorakala šolska mladina, moška in ženska, pod vodstvom gg. učiteljev in katehetov, duhovščina, Marinarice, katoliško misleče meščanstvo, gasilno društvo, loški Čuki, voditelj davkarije, okr. zdravnik in drugi. Vsi so škofa dostojno pričakali in se mu globoko poklonili. Znani cingesar Migovt ga je pozdravil. Dasi se je za svoj govorček gulil, vendar le ni mogel nič pametnega skopaj spraviti. Ko je škof preden stopil, je zgubil pogum in se sramežljivo pogledal na tla. Celo Loka ve — zakaj je to storil. Tudi mož s »ta dolgo cigaro«, najbolj kulturni Ločan in svetnik trgovske in obrtne zbornice, g. Josip Hafner, d. Tomažev Pepe, se je poleg Migovta postavil in ko je videl v kaki zadregi se nahajati ta njegovi zvesti drug se je najbrž domislil, da inu tudi on svojo vest obloženo z enakimi grehi in se je pohlil ter jo počasi odkuril. Prizor za bogove! Ne zaupamo okolostojecim, da so se temu prizoru poredno smehljali. Pred rotovžem je tudi naš g. župan pozdravil visokega gosta. Tudi nekateri hiše so bile okrašene z zastavami. Najbolj značilne zastave so bile na rotovžu, Gasilnem domu in pri Štabelj. Na rotovžu sta vihrali slovenska in cesarska zastava v znamenje, da je naše mestno županstvo slovensko in cesarsko; nekateri pa so pogrešali papeževo zastavo. Na Gasilnem domu pa ne marajo za nas Slovence, ker so razobesili samo cesarsko zastavo, kajti naše Gasilno društvo, ki ga klerikaleci vodijo tako srečno, vzdržuje sama c. kr. vlada in je torej samoobsebi umevno, da je loško slovensko meščanstvo povsem veselo, ker temu društvu odslej ne bo treba

več dajati mesečnih prispevkov. Pri Štabelju pa so se vsem tem sitnostim izognili s tem, da so razobesili — tirolsko zastavo.

Po tem častnem in sila kratkem sprejemu je šlo vse v kraj, le mogočni mestni oberpolica j Krme je reprezentativno korakal po ulicah kakor kak general in rožljaj s svojo sabljo, ko je kje zagledal kakega — naprednjaka! Mož je skrbel za red in snago v mestu v polni meri in ga zbog tega priporočamo v nadaljno milost. Krme je zvest in pošten služabnik, najboljši kriminalist in policaj, pred katerim impajo celo berači in potepuhi tak respekt, da se mu ne puste še aretirati ne, ampak ga zato nahrulijo in mu očitajo razne grehe. On bi seveda še najbolj vesel bil, ako bi na tem svetu ne bilo prav nič teh preklanih naprednjakov, ki mu povsod delajo samo napotje. Ali ti mu bodo že še uro tako navili, da bo moral postati krotek kakor jagne. To mu tu javno garantiramo, ako mu še poprej ne bo preskrbel g. mestni župnik boljšo in lažjo službo pri klerikalecih. Pravijo, da je v ta namen prestal izpit za — mežnarja in sicer že pretekli teden, ko je pomagal lišpati našo župno cerkev. Mestna blagajna, ki itak boleha na jetiki, si bo s tem znatno opomogla. Zvečer ob 9. se je pred župnijskim poslopjem jela zbirati izredno velika množica ljudi. Prvi, ki se je prikazal iz župnišča je bil g. mestni župnik sam in takoj, kakor da bi bil iz tal zrastel, je stal pred njim oberpolica j Krme. Zvijal in priklanjal se je pred župnikom na vse »viže« in sam ni vedel, kako bi mu postregel. Škoda, ker smo od teh dveh stali predaleč in nismo mogli opaziti, ako je imel Krme v rokah paternoster, ki bi se mu še najbolj podal. Pred župniščem in poleg drugih radovednežev je stalo največ terejalk, ki so si šepetale, da bodo škofu zapeli podoknico. In res, kmalu je primahajo Čuki z lampijončki. Spremljal jih je bodoči mestni župan Tomažev Pepe. Zapeli so par pesmic v škofovo čast. Izmed oseb se je najbolj slišal Pepetov glas, ki pa je bil tudi najbolj izmučen. Saj se temu ni čuditi, ako pomislimo, da so ti pevec imeli prejšnji večer pevске vaje do 3. zjutraj v Kernovi gostilni. Škof je prišel na prag župnišča in poslušal »ubranec« petje svojih vernih in udanih ovčic. Sama ginjaenost ga je bila. Na koncu se je od prevelike sreče in zadovoljnosti pevcem zahvalil, a čisto na kratko, ker ni mogel govoriti. Še malo pokimal je ter zapel za se-

boj vrata. Radovedno občinstvo se je nato razšlo z vtiskom, da se je cela komedija izvršila prav klavarno.

Parlament.

Seja posl. zbornice. — Proračunska debata. — Nujni predlog o tkalecih.

Včerajšnja seja posl. zbornice se je začela šele popoldne ob 3. Obiskana je bila prav slabo. Zbornica je nadaljevala razpravo o 3. skupini proračuna in jo je tudi končala, glasovanje bo v današnji seja. Danes pride na vrsto še 4., t. j. zadnja skupina v razpravo, tako da bo proračunska debata najbrže že v četrtek končana. Včerajšnja debata — kakor skoro vse prejšnje — ni prinesla nobenega zanimivega momenta. — Posl. Bendel je govoril o nezadostnem opremljenju visokih šol in vseučiliških knjižnic. Zavzema se tudi za ustanovitev sanatorija za bolne na rakovini. — Posl. Silberer zahteva zakonske načrte o umazani konkurenci. Nato govori o zahtevah svojega volilnega okraja. Slednjič zahteva od trgovskega ministra različne reforme v poštni in brzojavni upravi. — Posl. Faidutti se pritožuje zaradi zapostavljanja Gorice in Gradišča in zahteva malo več skrbi za Gradež. — Posl. Rozkošny se peča z železniško upravo in zahteva železniške direkcije za teritorije in ne za posamezne linije. — Slednjič se izvolita za generalna govornika posl. David in Stwertina. Po njiju govorih se razprava prekine.

Sledi razprava o nujnem predlogu posl. Lisega glede tkalcev na Češkem.

Program za prihodnje dni.

Ker pride danes v razpravo že 4. skupina proračuna, bo proračunska debata končana najbrže v četrtek. Če ne bo nikdo nasprotoval, bo takoj tudi tretje branje proračuna, sicer pa se bo moralo počakati 8 dni. V tem osemndnevem premoru bi imela seja samo proračunski odsek o laški fakulteti in pododsek finančnega odseka. Kar se tiče laške fakultete, je minister že opetovano povedal, da brezpogojno zahteva rešitev tega vprašanja. Poljaki so min. predsednika zagotovili, da ga bodo v tej stvari popolnoma podpirali; prav tako nemški svobodomiselní poslanci.

V sredo se bo z laškim vprašanjem pečala parlamentarna komisija »Slov. Enote«. Nemci z velikim veseljem napovedujejo, da se bo ob tem vprašanju »Slov. Enota« razbila.

LISTEK.

Zadnja dva sokolska zleta v Ljubljani.

Pesimistom v album napisal dr. Alojzij K o k a l j.

Ni je morda bolj razširjene boleznij med nami Slovenci nego je malodušna črnoglednost ali preciznejše izraženo pesimizem. Nešteto je v nas ljudi, ki vidijo vse črno in ki dan na dan prorokujejo našemu narodu skorajšnjo smrt in narodni pogin. S patetičnim glasom nam kažejo na naš tužni Korotan, češ, da se že potaplja v nemškem morju; nato obrnejo besedo na zeleno Štajersko in pripominjajo, da iz ljubljano tam postojanko za postojanko; za zeleno Štajersko pride na vrsto naša Primorska, koder vidijo povsod napredovanje laškega življa in nazadovanje Slovenstva in Slovanstva; končno pa zaključujejo z našo Kranjsko, kjer opazujejo povsod prodiranje nemstva v naše meso in kri. In refren temu, narodnemu ponosu v obraz bijočemu, tarnanju je na vedno: »Kaj bi delali, kaj bi se trudili, saj nas bode tako požrlo tuje morje — za nas ni rešiteljev«

Te malodušne črnoglednosti se ne more dovolj obsojati. Obsojati jo moramo, ker naravnost neodpustno žali naš narodni ponos. Obsojati jo pa moramo še posebno radi tega, ker se za njo skriva ali mržnja do narodnega dela ali pa na neupravičljivi komoditeti sloneča lenoba. Obsojati jo pa moramo končno tudi raz stališča naše pohlevne in izvzemši par slučajev — nekrvave narodne zgodovine. Vsaj nas uči ravno naša narodna zgodovina, da dosledno napredujemo, da se slovenska misel širi, pogloblja in dobiva tal v najširših masah našega naroda. Napredujemo pa na vseh poljih, tako na polju kulture in prosvete, kakor tudi na narodno-gospodarskem polju i. t. d. Zgodovina naša nam najjasneje kaže, koliko smo napredovali v zadnjih desetletjih, in za to moramo z vso odločnostjo vse naše malodušne in črnogledne pesimiste obsojati.

Najlepši in največji napredek smo pa Slovenci dosegli v zadnjih 10. do 15. letih ravno na polju Sokolstva.

Starejši Slovenci se vedo še spominjati izza svojih mlajših let, kako je bilo tedaj, ko je imela sokolska misel skoro svoje edino zatočišče in zavetišče v »Ljubljanskem Sokolu« kot nasledniku »Južnega Sokola«. Ti starejši Slovenci bodo vedeli povedati, da je zmogel pred desetletji po-

staviti naš »Ljubljanski Sokol« na ulico samo svojih 60 do 100 sokolskih mož. Ti starejši Slovenci bodo pa tudi pripoznali, da je imel »Ljubljanski Sokol« dejansko vedno le kakih 10 do 12 takih telovadcev, ki so v dejanjih gojili sokolsko misel in idejo, a s temi 10 do 12 pravimi predstavitelji sokolske misli in ideje je bilo pa žalibog tudi že izčrpano število takih predstavitev, ker so bile v okrilju drugih, tedaj obstoječih slovenskih sokolskih društev, razmere še veliko slabše.

In danes!

Zadnja dva zleta obeh ljubljanskih sokolskih žup, ki sta se vršila v nedeljo dne 12. junija in v nedeljo dne 19. junija sta nam odkrila oni velikanski in skoro neverjetni napredek, ki ga je med nami Slovenci doživela slovenska ideja v zadnjih 10 do 15 letih.

Obe župi ste razvrstili na teh zletih pred očarano občinstvo nepregledne vrste krepkih telovadcev, ki so z vsega občudovanja vredno strunostjo in eleganco proizvajali pred množestvilnimi gledalci prelestne proste vaje, težke vaje na orodju in prekrasne skupine. Obe župi ste nam pokazale v svojem naraščanju, da obrabate vso pozornost naša mladini in da s gojitvijo sokolske misli v mladini pripravljate vredno naslednjo sedanjim telovadcom. Pri

obeh zletih je pa nastopilo tud sokolsko misleče ženstvo in s prostimi vajami na orodju pokazalo, da je sokolska misel prodrla globoko tudi že v slovensko ženstvo.

Vsakemu gledalcu ostaneta oba zleta v najlepšem in trajnem spominu, saj sta ravno ta dva zleta sijajno posvedočila, kaj se da doseči z vztrajnim in smotrenim delom. Vsakemu gledalcu je pa tudi srce bilo živeje in ponosnejše, ker je, opazujoč ta velikanski in neverjetni napredek na polju slovenskega Sokolstva, lahko opustil mrke skrbi za bodočnost našega naroda. Delo, smotreno in vztrajno delo, rešuje danes naš slovenski narod in mu bode rešitev tudi v bodočnosti. In narod, ki pozna tako vztrajno in smotreno delo, ni nikdar izgubljen, se ne bode nikdar potopil in izginil v valovih nam sovražnega tujega morja. To smo hoteli zapisati v album onim slovenskim pesimistom, ki vedno le tarnajo in tarnajo, in katere vabimo s tem, da naj si v bodoče pridejo ogledat velikanski napredek sokolske misli med nami, ker bodo potem ozdravljeni svojega nezdravega in malodušnega pesimizma.

Obtožiti bi se morali nehalčnosti, če bi se pri ti priliki ne spomnili omega moča, čegar zasluga v prvi vrsti je sgeraj omagajni velikanski napredek sokolske misli v nas Slo-

venecih. To je naš dr. Viktor Murnik, ki skoro že dve desetletji neumorno, vztrajno in smotreno deluje za sokolsko misel v Slovencih, in ki nam je vzgojil že nešteto sebe vrednih sokolskih delavcev, ki, sledeči njegovemu vzgledu, nosijo in širijo sokolsko misel po celokupni naši slovenski domovini. In če je zlet dne 19. junija strmečemu slovenskemu svetu pokazal, kaj zmore danes slovenski Sokolstvo, je tudi to njegova zasluga in zasluga njegovih vestnih in neumornih vrstnikov.

Ravno tako nam pa narekuje hvaležnost, da se spominjamo pri ti priliki profesorja dr. Pavla Pestotnika, ki je z enako vnemo in navdušenjem kakor dr. I. Murnik gojil sokolsko misel v sokolski župi Ljubljana I., katere zlet dne 12. jun. 1910 je slovenskemu svetu odkril, da se je iz malega in ponižnega gnezdeca v malo letih vspela do nebotičnih višav ponosa tica: slovenski Sokol.

S tem završujemo te naše skromne vrstice, katerih namen je bil javno ožigosati ono neplodno in eminentno škodljivo malodušnost in pesimizem, ki se žalibog le še preveč širita v nas Slovencih in posebno med neko vrsto inteligence.

Ogledi.

K otvoritvi parlamenta.

K otvoritvi parlamenta se pripelje v Budimpešto cesar, ki bo sam prebral prestolni nagovor. Kot starostni predsednik bo do izvolitve predsednika v zbornici funkcionalni poslanec Madarasz. Madarasz je baje izjavil, da ne bo pod nobenim pogojem peljal poslancev na dvor k prestolnemu nagovoru.

Poslanci so si sedeže v zbornici razdelili tako-le: skrajno levo zasedejo Justhovei, nato pridejo osemindesetniki, nato Košutovei, potem sedemdesetniki, demokrati, v drugi manjši frakciji ter divjaki. Središče in desno zavzame vladna stranka; za njo pa zasedejo sedeže Hrvati.

Važna preuredba „Slovenskega Naroda“.

Sobotno naznanilo, da bo »Slovenski Narod«, začeti s 1. julijem, izhajal dnevno dvakrat, je širom slovenske domovine, v vseh narodnih in naprednih krogih vzbudil občno zadovoljstvo. Od vseh strani nam dohajajo upravičeni izrazi odobravanja in veselja, da se je »Narodna tiskarna« odločila za ta korak in da dobimo Slovenci končno dnevno dvakrat izhajajoč list, torej organ, ki bo mogel podajati slovenski javnosti veliko hitreje in obsejnejše informacije, kakor je bilo doslej mogoče. Ta preuredba je seveda združena z ogromnimi stroški in zato prosimo vse prijatelje in somišljenike, naj razvijejo primerno agitacijo.

Dnevne vesti.

+ Naše vseučiliško vprašanje. Pričakovali smo jasne in precizne odgovore glede izjave dr. Glombinskega, da je poljski klub pripravil dovoliti eno slovensko docenturo na vseučilišču v Krakovu, ako Jugoslovani odnehajo od svojega nasprotovanja italijanski pravni fakulteti. Kdo se je pogajal z dr. Glombinskim? Kdo ga je informiral, da bi bili Jugoslovani s tem zadovoljni? Ena docentura — to ni nič, to je pravo zasmehovanje slovenskega postulat. Toda pričakovane jasne in določne odgovore nismo ušeli. »Slovenec« le zabavlja na druge, ki pošteno, lojalno in dosledno zastopajo slovensko stvar, odgovoru pa se je umaknil. »Slovenec« pisarjenje opravičuje domnevo, da morajo klerikali biti v kaki zvezi z izjavo dr. Glombinskega, da torej za hrbtom drugih jugoslovanskih poslancev spletkarijo, dasi so vsi jugoslovanski poslanci za rešitev vseučiliškega vprašanja združili na skupno in soglasno delovanje. Tako postopanje bi znalo slovenski stvari v največji meri škodovati in zato protestujemo proti takemu nelegalnemu ravnanju. Skupen klub za to stvar je ustanovljen in vsi poslanci so dolžni postopati dogovorno in nihče ni upravičen ravnati na lastno pest.

+ Bivši minister Stanislav vitez Madeyski je na Lošnju umrl in sicer v starosti 69 let. Madeyski je bil za časa koalicijskega ministristva Windischgrätz-Plener naučni minister in od takrat je njegovo ime v tesni zvezi z enim največjih političnih bojev, v katere so bili zapleteni Slovenci. Takratno koalicijsko ministristvo je namreč prevzelo dolžnost ustanoviti v Celju »Slovensko gimnazijo«. Nemci so se vladnemu predlogu ljuto uprli in pri glasovanju o tej budgetni postavki dne 19. junija 1895. je ministristvo podleglo in je moralo demisionirati. Madeyski se je mnogo bavil tudi z avstrijskim jezikovnim problemom in je priobčil več spisov o tem vprašanju. Po svojem mišljenju je bil konservativec sicer pa zelo zavzet za zvezo Poljakov z Nemci.

+ Ubogi davkoplačevalci! Ljubljanska davčna administracija je imela doslej finančnega svetnika g. Konehega za načelnika. Seveda je bil marsikdo tudi z gospodom Konehegom nezadovoljen, saj ne pride nihče tako lahko v nasprotje z občinstvom, kakor odmerjevalec davkov, ali vziče temu se mora priznati, da je bil svetnik Koneheg pravičen in uviden funkcionar. Sedaj je pa svetnik Koneheg prišel k finančnemu ravnateljstvu in načelnik davčne administracije je postal kočevski Nemec g. Kittag, ki je še iz prejšnjih časov pri davkoplačevalcih v jako neljubem spominu. G. Kittag je začel navijati davne vijak, da ljudje kar jokajo. Med obrtniki, katerim gotovo ni poslano s cveticami, je zavladala velika nevolja in bo dobila kmalu glasnega izraza.

+ Nedeljska sokolska slavnost v Ljubljani in klerikali. Glasilo ljubljanskega škofa in njegove duhovščine »Slovenec« je priobčil o nedeljski sokolski slovesnosti poročilo, o kate-

rem ni treba prav ničesar reči, kar samo dovolj govori. Svet naj čita in sodi. »Slovenec« je pisal: Sokolska župa je začela te dni hudo vrtili in je ušla iz lonca po Ljubljani. Včeraj je župa je začela te dni hudo vrtili in je sika. Spreved je bil kaj malo eleganten. Pred župo je kipek naprej ves mestni peteriljček, otročad in vseh kotov, za njim se je vila sama župa, na čelu ji brat Drenik, ki je zastopal menda deželni odbor, pri katerem je ravnokar avanziral. Ostali župarji niso napravili nobenega posebnega vtisa, bili so sami pristni ljubljanski obrazi; na deželi za šaltovo sokolsko župo namreč ne marajo. Udeležba iz Kamnika in Šiške je posebno lepo pokazala, da ondi šokoli nimajo več mesa za dobro župo. Vkljub temu pa je včeraj sokolska župa imela vendarle neko specialiteto: bratje »telovadci« od 50 let naprej so tvorili namreč poseben oddelek, ki je sestojal iz samih lepo zavajenih trebnikov, vravnanih v dve vrsti: to so bili župni ocvirki, kakor jih je nemudoma krstil ljubljanski vic, ki je ob strani gledal. Župarji, ki so korakali pred in za temi debelihurji, so imeli iz previdnosti rože v rokah ter so jih vsak čas tiščali k nosovom. Ker so župarji izbrali ravno pripravi čas okoli popoldne, ko gre občinstvo iz nunske in šenklaške cerkve, ali pa se vrača iz Tivolija in vse misli ravno na župo, so imeli zadosti radovednih gledavcev; ker pa ni izpočetka nikomur padlo v glavo tako župo pozdravljati, so se župarji prijetelji, sorodniki in prijatelji ce hitro zmenili in tekli naprej k rotovškemu vodnjaku, da župo še bolj zvode. Tam so čakali na župo in je iz par tenkih vratov pozdravilo župo nekaj »Nazdarov«. Ker pri župi v nedeljah po stari ljubljanski navadi mora biti tudi puta, se je po Ljubljani opazilo tudi nekaj putk, ki so v redko župo metale rože in podobno sočivje. Ves spreved je napravil silno klavrn vtis, mnogim so se pri korakanju mešale noge in se tresle v kolenih, kakor da bi župarji morali v resnici boj. Šiskarji in nekateri drugi župarji pa so po svoji čudovito majhni postavi vzbujali splošno mnenje, da je to župarski »naraščaj«. Včerajšnja sokolska župa je bila še mnogo slabša, kot prejšnja nedelja in je napravila le vtis slabo pogrete mineštre.

+ Res je. Z ozirom na ponesrečeni atentat Zerajca na generala Varesanina piše »Edinost« tudi sledeče: »Naravnost neopustjen greh je, da se za zločin, ki ga je zakrivil kak posameznik, dela odgovornim en narod, kakor so to storili znani dunajski šmoki, katerim se je, kakor vedno, ko se gre proti srbskemu narodu, tudi to pot pridružil ljubljanski »Slovenec«, kar bi si lahko tokrat brez škode prihranil. Mi smo prepričani, da bi bilo šlo kranjsko nemštvo ze davno fuč, ko bi bil pokazal »Slovenec« v boju proti njemu toliko korajže, kakor jo pokazuje v boju proti velikosrbstvu.« Temu imamo pridati samo to-le: Res je, kar trdi »Edinost«. Da pa »Slovenec« ne bo nikdar kazal takega »ogorčenja« proti kranjskemu nemštvu, kakor ga kaže proti srbstvu, temu so vzrok kronce iz nemške šparkase.

+ Nadomestna državnozbornska volitev na Štajerskem. Tudi preteklo nedeljo sta obe stranki priredili več shodov. Vedno bolj se kaže, da si stojita v tem volilnem boju nasproti duhovnik in samostojno misleči kmet. O tem govori pač najbolj jasno dejstvo, da so na shodih, ki jih prirejajo neodvisni kmetje, izvoljeni za predsednike kmetje, dočim so na klerikalnih shodih izvoljeni navadno župniki. Kako se bodo zavrsile volitve, je danes še precej negotovo. Gotovo je le to, da je duhovščina napela vse strune, da dobi bivši knežji mandat v svoje roke. Da ne bo izbirna v izbori sredstev za doseg svojega namena, to ve pač vsakdo že iz prejšnjih volitev. Vendar za eno sredstvo so zdaj klerikali revnejši kot pri prejšnjih volitvah. To je: »vera je v nevarnosti«, »za vašo sveto vero se gre«. Teh argumentacij zdaj klerikali več ne vlečejo na dan na svojih volilnih shodih. Ti argumenti so se zdaj umaknili v cerkev, v spovednico. Iznajši pa s drugo sredstvo proti neodvisnim kmetom, namreč »liberalno-štajerskizmo zvezo«. Tega politikujoči duhovščini seveda ni zameriti, saj mora vendar imeti vsaj en razlog, da opraviči svoje nasprotovanje kmečkemu kandidatu. Ampak bedasto je pa vendarle, če klerikale očita komu kako nemoralno zvezo. V tem pogledu so klerikali že tako kompromitirani, da je najboljšje, ako drže jezik za zobni, če bi bilo tudi kaj resnice na tej »liberalno-štajerskizmi« zvezi. Ker pa ni na ti zvezi niti pičice resnice, vsaj do danes še ne, kažejo klerikali s tem, da kljub temu kriče o nji, da jim je tudi najgorsja laž dobra, samo da z njo dosežejo svoj namen. Če se jim bo to posrečilo, je, kakor že rečeno, zelo negotovo. To priznavajo klerikali sami, ko pišejo v svojih listih, da bo potreb-

no potrdila, spravila vas naše volitve na volitve in zato je treba izvesti politično agitacijo. Is dosežanj klerikalnih izjav je razvidno, da se bo bil dne 4. julija hud, strasten boj med kmečkim kandidatom Ivanom Kacem in duhovskim kandidatom, bivšim svobodnim profesorjem Veratovikom.

+ »Südmarka« dela. Št. Ilj in okolica postajata vedno bolj nemška. Posestvo za posestvom prehaja v nemške roke. Te dni sta zopet prešli dve slovenski posesti v pruske roke, eno večje in eno manjše. Südmarkinim agentom se je posrečilo, da so dobili v svoje roke posestvo Magdalene Dečman na Kresnici poleg Št. Ilja. V Cerknici pri Št. Ilju pa je kupila Südmarka slovensko posestvo za 40.000 K. Če bo šlo to tako dalje, potem bomo kmalu rekli: Št. Ilj je bil slovenski. Boj proti nemški požrešnosti in nasilnosti bo treba organizirati na bolj radikalen način, kakor se je vodil doslej. Naša sredstva so preskromna, da bi mogli z njimi kaj uspešnega storiti. In z mano se pri divjakih tudi ničesar ne doseže!

+ Števeni kandidat laške klerikalne stranke za dopolnilno državnozbornsko volitev v Gorici je državni poslanec dr. Jos. Bugatto. Slovenski klerikali pojdejo volit najbrže laškega liberalnega kandidata Ussaja. Zato že trosijo v svet laži, da pojdejo volit slovenski naprednjaki Ussaja, dasi je znano, da je narodno-napredna stranka sklenila, da se omenjene dopolnilne volitve ne udeležijo.

+ Potrjen zakon. Cesar je potrdil dne 28. decembra m. l. v deželnem zboru kranjskem sprejeti postavni načrt, ki določa, da so doklade osebnodohodninskega davka proste.

+ Iz finančne službe. Finančni konceptni praktikant Evgen Povše je imenovan za finančnega koncipista v X. čin. razredu.

+ Iz učiteljske službe na Štajerskem. Za nadučitelja sta imenovana: Fr. Segula pri Sv. Lenartu in učitelj Peter Jankovič iz Rajhenburga v Šmartnem na Pohorju. Za definitivno učiteljico je imenovana: v Spodnji Polskavi Marija Gorican iz Prihove, za definitivnega učitelja v Skalah pa Ferdo Pokernžnik.

+ Ljubljanski domobranski polk. Dosedanji polkovnik pl. Kreysa je imenovan za poveljnika domobranske brigade v Litoměřicah na Češkem. Z njim izgubi domobranski polk moža, ki ni bil samo zapovednik, nego tudi pravi vzgojitelj in ki si je v svoji pravičnosti in nepristranosti pridobil občne simpatije. Kako priljubljen je bil polkovnik pl. Kreysa pri svojem polku, se je pokazalo včeraj, ko ga je povodom njegovega odhoda spremil na njegovo stanovanje ves oficirski zbor in vse moštvo z godbo na čelu.

+ Gg. lovei, pozor! Dne 25. t. m. oddal se bode v najem potom dražbe pri ljubljanskem okrajnem glavarstvu eden izmed najlepših lovišč v okolici, občinski lov medvodski. Revir je v resnici pravi lovski raj, ker lovec že 20 korakov od medvodskega kolodvora lovi lahko na polju s fermačem ter ima priliko streljati skoro vso divjačino, kar se je pri nas sploh nahaja: od prepelice do divjega petelina in od zajca do gamsa, katerih je bilo v teku nekaj let večje število ustrelenih. V jeseni ima lovec poleg fazanov, jerebic in prepelice zagotovljen dober plen sluk, katerih se po močvirnatih krajih poleg reke Sore ta čas obilo naseli. Tudi tukaj prezimi na stotine divjih rac. Aprila se vživi petelin in do 11 lepih eksemplarov je loven zagotovljen, v juniju pa ima dober strellec z risanko v roki na planinah okoli Sv. Katarine najlepšo priliko poiskati okraske za lovsko sobo v precejšnjem številu srnjakovih rožičkov. Torej, dne 25. t. m. gg. lovei, v Hrenovo ulico v Ljubljani na dražbo lova!

+ Odlikovana delavca. Ivanu Stelatu in Ivanu Goltesu, uslužbencema v praharni v Kamniku, se je priznala za njuno zvesto štiridesetletno zvesto službovanje častna svetinja.

+ Cesarjevo darilo za Štajersko. Cesar je daroval za ponesrečene po povodnji na Štajerskem iz svojih privatnih sredstev 20.000 K.

+ Neznanljiva nemška predrznost. Na glavni pošti v Mariboru izginjajo v zadnjem času slovensko naslovljene dopisnice, razglednice in celo pisma. Ker odpošiljatelji niso priljubili nikakih narodnih kolkov, je izključeno, da bi pošiljatelj konfiscirala poštna uprava. Sumi se, da krade slovensko naslovljena pisma nek zagrižen nemški uradnik, s katerim se bo pečalo še c. kr. poštno ravnateljstvo.

+ Zdravilišče Eggenberg na Štajerskem je postalo insolventno. Poselnik, dr. Ziegler, je sabredel v dolgove in bi se rad poravnal z upniki. Primanjkljaj znaša 790.000 K. Dijaštvo parke sta obhajala v nedeljo v Laibnem trgu zakonska

ignac in Ana Ojstersek iz Udmeta v občini Sv. Krištof. Oba slavljence sta bila rojena leta 1828.

Delo si hrani vsakdo rad. Tudi naše gospodinjke privoščejo si rade razne olajšave. Moški to tembolj odobrujejo, ako so valed tega boljše postreženi. Izdelek, ki temu odgovarja, so sloveče »Pekatete« in ni čuda, da se v naših gospodinjstvih vedno bolj udomačujejo. Rekli bi, da je že skoraj popolnoma izginil predsodek proti tovarniškim izdelkom, odkar nas streže Prva kranjska tovarna tistenin v Ilirski Bistrici s svojimi izbornimi izdelki.

+ Roparski napad. V nedeljo ponoči okrog 3. ure so neznani lopovi napadli blizu gozda pri Proseku Ivana Furlana, lastnika tehnične na Montabellu. Dva sta ga zgrabila za prsa, tretji pa za roki; istočasno je eden izmed njih zavpil: »Denar sem, če ne te ubijemo!« Furlana so vrgli na tla, slednjič se jim je pa izvil ter zbežal.

+ Poskus samomor mladega dekleta. V nedeljo so našli v Angeličevem gozdiču pod Šklednjem 16letno Angelo Kustrin, ki se je zvijala v hudih bolečinah. Dekle je v samomorilnem namenu izpilo večjo množino octove kisline. Odvedli so jo v bolnišnico.

+ Brezuspšno vrtanje. V Škorklji ima tržaška tvrdka G. B. Vidali tovarno za klobuke. Te dni so prišli neznani svedroveci s ponarejenimi ključki v tovarno, kjer so navrtali železno blagajno. Na svojo veliko žalost pa so svedroveci opazili v prevrtani blagajni strašno — praznoto.

+ Slovenska šola v Kopru. Slovenski rodoljubi nameravajo na vsak način otvoriti že v prihodnji jeseni tudi v Kopru slovensko šolo. Ker je slovenska šola v Kopru res zelo potrebna, bi bilo le želeto, da se ta želja tudi uresniči. V to svrhu so ustanovili »Simičev sklad«, v katerega se stekajo prostovoljni prispevki.

+ Slovesnost Vrazove 100letnice se bo obhajala nepreklicno dne 21. avgusta t. l. v Cerovu. Začasni program je sledeči: 1. Med 6. in 7. uro istega dne sprejem slovenskih in hrvatskih gostov v Ormožu; ob 8. sprejem v Ljutomeru. 2. Ob pol 10. pozdrav gostov na Vrazovem domu. 3. Ob 10. cerkven govor in slovesna sv. maša. 4. Od pol 12. do pol 2. banket. 5. Od pol 2. do 4. slavnostni govor, deklaracije itd. 6. Od 4. naprej prosti ljudski veselici z raznovrstnim sporedom. — Med posameznimi točkami petje in godba. — Podrobni spored vse svečanosti objavimo pravčasno. Sl. občinstvo najvjudneje prosimo, da nas blagovolji podpirati z nasveti in denarnimi prispevki. Sl. društva prosimo, da čimprej prijavijo svojo udeležbo. Izjavljamo, da se bode strogo gledalo na to, da bo pri slovesnosti izključeno vsakršno strankarstvo. Ta svečanost bode splošni slovensko-hrvaški »taborec!« Vse tozadevne dopise je poslati vsaj do 31. julija t. l. tajniku g. Fr. Štuhcu, kaplanu pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. Denarne pošiljave je pa nasloviti na g. Fr. Vraza, župnika v Cerovu, p. Ivanjkovi pri Ormožu. Darovi se bodo objavili v vseh večjih hrvaških in slovenskih listih. Slavnostna uredništva drugih listov prosimo ponatiska tega obvestila. — Pripravljalni odbor.

+ Zaklajo se je v mestni klavnici od 29. maja do 5. junija 80 volov, 7 krav, 5 bikov, 164 prašičev, 260 telet, 37 kostrunov in 112 kozličev. Upeljalo se je zaklane živine: 3 prašiči, 22 telet, 2 kostruna, 17 kozličev in 128 kg mesa.

+ S ceste. Ko je peljal včeraj popoldne po Poljanski cesti 14letni Josip Slatnar na ročnem vozičku sodek vina, mu je zadel pomagal riniti delavec Ivan Klinar. Pri tem je Slatnar padel, sodek se je pa zvalil na njega. Težko poškodovanega je prepeljal izvošček v deželno bolnico. — Predvčerajšnjem popoldne je nek neznani kolestar na Zaloški cesti podrl na tla 4letnega Karla Mehlata in mu zlomil levo nogo nad stopalom. Oddali so ga v deželno bolnico. — Hlapec Gregor Brema je vozil včeraj dopoldne opeko v Josefinum na Poljanah. Ko je zapeljal v vežo, ga je voz tak pritisnil v zid, da je obležal nezavesten. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico.

+ Aretacija. V petek je 23letni delavec Štefan Jesih iz Pregrade v Ivanjem selu prenočeval z rezarjem Jakobom Jagodcem, kateremu je izmaknil čevlje in 50 K denarja ter se na to odpeljal proti Ljubljani. Po ovadbi je orožništvo policijo o tem brzojavno bovestilo in ko je Jesih na južnem kolodvoru izstopil, ga je že pričakoval stražnik in ga nato odvedel v zapor.

+ Med spanjem okraden. Ko je v soboto ponoči tesar Julij Kovarij nekoliko okajen zaspal v parku na Ambroževem trgu, mu je nek neznanec ukradel iz žepa žensko uro, vredno 23 K.

+ Ona družba, ki je v ponedeljek na Dunajski cesti našla turistovsko

panico, kiobuk, pelerino in nahrbtnik, se prosi, da to odda na policiji.

+ Delav. gibanje. Odpeljalo se je v Ameriko 40 Macedoncev in 30 Hrvatov, nazaj je prišlo 100 Hrvatov. V Heb je šlo 40 Hrvatov, v Buchs 40 Macedoncev, v Inomost 30 Hrvatov, v Beljak pa 25 Hrvatov.

+ Ljubljeno in najdeno. Knjigovodjeva soproga g. Amalijsa Sachsova je izgubila svilen ročno torbico. — Vajenec Stanka Zalesjak je izgubil črno denarnico z manjšo vsoto denarja. Čevljarjeva žena g. Josipina Kumeljeva je našla srebrno žensko uro. — Kdor je izgubil v nedeljo na veselici v Štepanji vasi hranilni listek g. Waneka, naj se zgleda v upravnistvu »Slov. Naroda«, kjer ga dobi. — Zlat prstan je našel g. J. Kuster na Dunajski cesti. Dobi se pri g. Jerančiču na Karlovski cesti 8.

+ Slovenska Filharmonija« koncertira jutri od 8. do 12. zvečer na vrtu hotela »Tratnik« (Zlata kaplja), Sv. Petra cesta št. 27.

+ Uradne vesti. Deželno sodišče v Ljubljani je otvorilo o premoženju umrlega stavbinskega podjetnika Konrada Lachnika konkurs. Za upravitelja je imenovan dr. Sajovic.

Narodna obramba.

+ Za Ciril - Metodov obrambeni sklad so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg.: 709. C. kr. notarska pisarna v Črnomlju (plačala 200 K); 710. Učiteljsko društvo za ljutomerski okraj (plačalo 200 K); 711. Narodni pipec v Mariboru (plačal 200 K); 712. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Metliki; 713. Posojilnica v Celju (plačala 200 K); 714. Podružnica v Škofji Loki (preferanca); 715. Podružnica v Kranjski gori; 716. Učiteljsko društvo za goriški okraj (plačalo 200 K); 717. Okrajno učiteljsko društvo v Radovljici; 718. Moška podružnica v Idriji; 719. Delavsko konsumno društvo pri Sv. Jakobu v Trstu (plačalo 50 K); 720. Učiteljsko društvo za ptujski okraj (plačalo 33 kron); 721. Podružnica Trnovno-Il. Bistrica; 722. Pedagoško društvo v Krškem (plačalo 200 K); 723. Podružnica Cerklje - Catež (plačala 200 K).

+ Družbi sv. Cirila in Metoda je poslalo narodno ženstvo od Sv. Lovrenca jubilejni dar za obrambni sklad 138 K. — Za primorski paviljon ob jubilejni družbeni slavnosti je poslal »Šentjakobčan« iz Trsta zlato uro, katera čaka srečnega Cirilmetodarja še izza zadnjega plesa šentjakobske mladine. — Hvala!

+ Družbi sv. Cirila in Metoda sta poslala gđe. M. Hofmeisterova in g. Ognj. Andrašič iz Grebinja na Koroskem večje število rabljenih poštinih znamk. — Hvala!

+ Ciril - Metodova podružnica za Škofelje, Laverce, Rudnik in Ig priredi v nedeljo, dne 26. junija na vrtu gosp. V. Ogorelea v Škofelji veselico, pri kateri bo sodelovalo pevsko društvo »Slavec« iz Ljubljane.

Društvena naznanila.

+ Društvo slovenskih časnika-jev« je imelo včeraj v uredniških prostorih »Slovenskega Naroda« svoj izredni občni zbor, na katerem je izvolilo za častne člane — župana ljubljanskega in državnega poslanca g. Ivana Hribarja v priznanje njegovih izrednih zaslug, ki si jih je pridobil za društvo, in nekega rodoljubnega gospoda, ki je društvu največji dobrotnik, a neče biti imenovan.

+ Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon.« Bratje pevci, pridite zanesljivo k današnjim pevske vaji in sicer točno ob pol 9. Danes je vaja celokupnega zbora.

+ »Prosveta« ima v četrtek zvečer ob 8. uri v hotelu »Tivolij« (mala soba) sestanek z razgovorom o internih društvenih zadevah.

+ Uspeh tekme moškega naraščaja »Ljubljanske sokolske župe« dne 19. junija. Tekme se je udeležilo 47 telovadcev v osmih vrstah, in sicer od naraščaja ljubljanskega »Sokola« 6 vrst (2 v višjem in 4 v nižjem oddelku); nadalje šišenskega »Sokola« 1 vrsta v nižjem oddelku in deloma v vrsti Vič - Šiška tudi nižji oddelek. V višjem oddelku je dosegla največ točk vrsta iz Ljubljane, v nižjem pa vrsta šišenskega naraščaja, kar z veseljem pozdravljamo. V višjem oddelku so bili kot posamezniki najboljši: Drenovec Vekoslav, Štrukelj Vekoslav, Bekš Fran in Delak Anton, vsi iz ljubljanskega društva. V nižjem oddelku je bil prvi Josip Ouredkar iz Šiške, drugi Kordelič Rudolf iz Ljubljane in Borštnik V. Vič. Tekma, posebno v nižjem oddelku, z ozirom na lep uspeh šišenskega »Sokola«, je bila prav zanimiva.

+ Kresna veselica. Kosmati donos kresne veselice znaša nekaj nad 4200 kron. Dobavitelj se vlnudno naprosi-

jo, da predlože čim hitreje svoje račune v svrhu zaključitve vseslovenskega in zletnih računov.

Ustanovni občni zbor čevljarke zadruga za ljubljansko okolico se je vršil dne 19. junija ob pol 3. popoldne v verandi pri »Novem svetu« ob navzočnosti blizu štirideset mojstrov, kateri so razne okrajne zastopali. Navzoči so bili poleg teh: od okrajnega glavarstva nadkomisar Hofbauer, zadrugi inštruktor, dr. Blodig iz Trsta, in več kolegov iz Ljubljane, med drugimi gosp. Breskvar in Kordelič kot člana pripravljalnega odbora. Nadkomisar Hofbauer otvori zbor in ga vodi do volitve predsednika. Izvoljeni so bili: gosp. Skrjanec, Spodnja Šiška, za načelnika; gosp. Iv. Gačnik, Rožna dolina, za nadkomisarja; gosp. Burja Leopold, Spodnja Šiška, blagajničar; Ivan Kranj, Spodnja Šiška, zapisnikar. Ko prevzame gosp. Skrjanec, novoizvoljeni načelnik, predsedstvo, se prvi oglašajo k besedi gosp. Kordelič, ki natančno razlaga interese zadruga, in vabi navzoče, da bi se toplo zavzeli za to novo obrtno organizacijo, ki je velikega pomena za malo obrt in za izobrazbo članov. Pri podrobni debati, ki se je vršila, se je več navzočih oglasilo k besedi, ki so vsi poudarjali potrebo organizacije. — Gosp. zadrugi inštruktor je natančno v daljšem govoru citiral odstavke novega obrtnega reda glede vajencev in delavcev, in tudi poudarjal, da naj mojstri nasproti tej organizaciji, ki so si jo ustanovili, svoje dolžnosti izpolnjujejo. Izvolitev zaupnikov se je odpravila z dnevnega reda. K tej točki je referiral g. Breskvar in poudarjal, da je največjega pomena, da se tako zadruga, ki ima tako razširjen delokrog, opira na zaupni sistem, le tem potem je mogoče, da organizacija uspeva. Ker se bo itak moral v kratkem vršiti nov občni zbor, se bo do tega časa izdelal natančni načrt zaupnega sistema in postavil na dnevni red. Nadalje so se sklenile pristojbine: vpisnina tri krole, letni prispevek 2 kroni, kateri se lahko od leta do leta znižata ali zvišata. Pri zaključku zboru, kateri je trajal nad tri ure, se je gosp. predsednik spominjal pripravljalnega odbora, zahvaljujoč se mu za pošteno in uspešno delo in trud, da je v tem kratkem času bilo mogoče ustanoviti zadrugo, katerega bo gotovo v prihodnosti organizacije, če bodo člani izpolnjevali svoje dolžnosti. Nadalje je zbor sklenil z navdušenjem zahvaliti pospevalnemu uradu deželnega odbora za naklonjeno mu podporo 100 kron za pokrite stroške za ustanovitev zadruga.

Kranjsko društvo za varstvo živali je imelo sinoči v hotelu »Union« svoj letošnji občni zbor. Zborovanje otvori društveni predsednik grof Margheri, ki se v toplih besedah spominja v preteklem letu umrlih članov. — Tajnik dr. Ponebšek povdarja v svojem poročilu, da dosega društvo vsako leto boljše uspehe. Društvo šteje 209 rednih in 6 ustanovnih članov. Glavni smoter društva je preprečiti trpinčenje živali in varstvo tist. Največ zaslug v tem oziru so si pridobili dr. Robida, lovski čuvaj Gorenjec in restavratore Kenda. G. Kendi se je zahvaliti, da gnezdi letos pod Tivolijem 20 parov skorcev v za to pripravljanih hišicah. Društvo je napravilo 40 krmilnic, od katerih se večina nahaja pod Tivolijem. Na deželo je poslalo društvo svoj čas nad 300 krmilnic. Vendar bo pa treba po deželi ustanoviti podružnice, ako se hoče kaj izdatnega doseči. Trpinčenje živali je bilo naznanjeno v 39 slučajih in so bili vsi ovadenci primerno kaznovani. — Ga. pl. Borota je darovala društvu 50 K, za kar se ji izreče zahvala. — Blagajnik, davčni upravitelj Frančič izkaže 2952 K 53 v dohodkov, 607 K 54 v izdatkih, torej skupnega premoženja 2344 K 99 v. — Izdatki za tekoče leto se odobro v isti višini kot preteklo leto. Stražniki, ki društvo posebno podpirajo, dobe 300 do 400 K nagrade. V skladu predloga ge. vladnega svetnika Crona se prizna gđ. Antoniji Levičnik v Kamniku za krmiljenje tičev posebna nagrada. Na predlog dr. Robide se sklone, da si odbor preskribi lične diplome za šolske otroke, ki pokažejo posebno skrb do tičev. — Mesto izrebranih ozir. izstopivših odbornikov so bili izvoljeni v odbor: gospa dr. Tavčarjeva, gospa dr. Trillerjeva, dr. Ivan Lovrenčič, ga. Marija baronica Liechtenbergova, ga. Viljemina baronica Gussicova, Teodora Doberletova, Gabriel Jelovšek, Mirko Paulin, Ferd. Schulz in Ludvik Moro. Revizorja sta gg. Mazi in Merlak. — Pravila se spreminjajo tako, da bo mesto dosedanjih 30 samo 12 odbornikov. Sprejme se predlog dr. Lovrenčiča, da so vsi predsedniki bodočih podružnic na deželi člani glavnega odbora. Končno predlaga se dr. Robida, da se odboru naloži, da poišče pota in sredstva, s katerimi bi se povzdignilo delovanje društva in kako bi se pritegnilo tudi šolo k sodelovanju. Predlaga tudi, da se store po-

trebni koraki, da se prihodnje leto skliče na Dunaj zborovanje vseh sorodnih društev. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti.

Otvoritev »Sokolovskega doma« v Zagorju ob Savi. Delo pri Sokolskem domu bode v kratkem času ingotovljeno. Veselje je videti ta vrtnice življenja. Tudi v telovadnici je živahno; vsak čas, kadar stopiš v dvorano, vidiš kako pridno se pripravljajo sedaj telovadke, sedaj telovadci, za tem pa naraščaj za otvoritev Doma, ki se vrši dne 17. julija 1910. Tu se vidi, da društvo prične šele tedaj pravo in resno življenje, če ima svoj lastni Dom in telovadnico modernu urejeno, kakor jo je Zagorski Sokol uredil.

Veselic in slavnosti, ki so jo priredile v nedeljo združene c. kr. meščanske garde iz Novega mesta, Krškega in Kostanjevice v krakovskem gozdu pri Kostanjevici ni uspela tako sijajno, kakor bi bilo pričakovati. Vzrok so pač razmere časa. C. kr. meščanske garde so svoje čase provitale, takrat namreč, ko življenje, politično in družbeno, še ni bilo tako, kakor je danes. Vsaka organizacija, če naj cvete, mora odgovarjati duhu časa, a duh današnjega časa ni ugoden meščanskim gardam. Bili so časi, ko je bila v vsakem mestu meščanska garda, a danes je le še malo mest, kjer obstoje take organizacije in še tam so le bolj zgodovinski spomini, ki jih vzdržujejo v življenju. Meščanske garde v dolenskih mestih bodo ravno tako žrtve časa, kakor so postale garde v drugih mestih: saj vidijo same, da med občinstvom nimajo tiste zaslovljenosti, kakor nekdanje. A simpatije občinstva se ne dajo umetno pridobiti. Dolenske meščanske garde vzdržujejo v življenju samo vnama članov. To zasluži vse spoštovanje ali kar se je preživel, bo razpadlo. Zelimo meščanskim gardam vse dobro in najlepše uspevanje in le žal nam je, da imajo še vedno nemško komando. Če bi uvedli slovensko poveljevanje bi laglje in dlje kljubovali toku časa, zakaj to je gotovo, da so danes med nami samo tiste organizacije sposobne življenja, ki so narodne, druge bodo izmrle. Vse živeje in iskreje vzkipi slehro srce pri pogledu na krepke čete, ki jih vodi slovenska misel, slovenska beseda. Vsakomur je še v spominu slovesni dan, ko so prihili Sokoli v prijazen Kostanjevico. To je bil dan slavnosti in veselja, kakršnega si želi rodoljubno srce. — Končno naj omenim izvrstno godbo mesta Kostanjevice, ki je v vsakem oziru izborna; to je pač sad poštenosti in uspeha, ki ne šteti ne denarja, ne časa, ne zdravja, samo da stori kaj v veselje in zabavo občinstva.

Slovenski Jug.

— Hrvatski narodni praznik. V Zagrebu se je osnoval odbor, ki si je nadel nalogo, da poskrbi za dostojno praznovanje godu slovenskih blagovestnikov Cirila in Metoda dne 5. julija. Za častnega predsednika je bil izvoljen župan Janko Holjac, za predsednika pa dr. Rudolf Horvat. Na seji, ki jo je imel ta odbor preteklo nedeljo, se je sklenilo, da se dan 5. julija proglasi za splošni narodni praznik hrvatski. Prvič se ima ta narodni blagdan praznovati letos. Ob tej priliki se imajo v Zagrebu prirediti velike narodne slavnosti. Na predvečer se vrše v Zagrebu razna poljudna predavanja, namenjena najširšim slojem. V torek dne 5. julija se naj ves Zagreb odene v praznično obleko, raz hiš naj vzhajajo narodne trobojne zastave, prodajalne pa naj bodo zaprte. Po vseh javnih lokalih, na ulicah in cestah in po hišah bodo rodoljubne gospodične in gospe nabirale prispevke v narodno kulturne namene. Nabrani denar se ima razdeliti med vse one organizacije, ki imajo namen varovati narodni značaj ogroženih hrvatskih pokrajin.

— Kraljestvo Zeta? Iz Zagreba javljajo: Da se Črna gora proglasi ob priliki 50letnega vladarskega jubileja kneza Nikole za kraljestvo, je dognana stvar. O tem načrtu so že zdavnaj bile obveščene vse vesele in so ta načrt tudi že odobrile. Zanimivo pa je, da se Črna gora po proglasitvi za kraljestvo ne bo več imenovala po tem svojem starem častitljivem imenu, marveč da se bo odslej zvala kraljevina Zeta. — Če je ta vest resnična, ne vemo, zdi se nam precej neverjetna. Verjetno je pač, da se Črna gora proglasi za kraljestvo, ni pa misliti, da bi si obenem spremenila tudi svoje ime. Vest o kraljevini Zeti je najbrže prav tako časniška raca, kakor govoriča, da namerava Turčija knezu Nikoli ob njegovem jubileju podariti za vezilo sandžak Novi pazar.

— Drugo vseučilišče na Bolgarskem. Na Bolgarskem se že dlje časa razmotriva vprašanje o ustanovitvi drugega vseučilišča. Za vseučilišče se potegujeta dve mesti — Plovdiv, glavno mesto nekdanje Vzhodne Rumelije, in cvetoče trgovinsko mesto ob Črnem morju Varna. Stvar je se-

dej stopila v odločilni stadij, namreč namerno ministrstvo je dalo v državni proračun tudi prvi obrok k stroškom za ustanovitev novega vseučilišča 1.500.000 levov. Po poročilih iz Sofije je Plovdiv podlegel Varni, zakaj drugo bolgarsko vseučilišče se osnuje v Varni.

— Spomenik pomiku »Lepe naše domovine« Mihanoviću odkrijejo 7. avgusta v Klanjcu na Hrvatskem. Spomenik je izklesal znani hrvatski kipar Robert Frangeš-Mihanović. Na slavnosti odkritja spomenika povabijo Hrvatje vse ostale slovanske narode.

— Proti slovenskemu kongresu v Sofiji piše v tonu najzagrizenejših vsenemških listov »Agramer Tagblatt«. List imenuje slovenski kongres v Sofiji »bulgarischen Demonstrationenkongress, tschechischen Verlegenheitskongress, russischen Schwärmer-Kongress« ter napada dr. Kramarja, čed, da stoji pod hipnosom Rusije. Čemu je šel »Agramer Tagblatt«, ki je sicer o vseh slovenskih stvareh pisal prav pošteno in dostojno, med sramotilce slovenskih prireditelj v Sofiji, nam ni znano. Morda ni neutemeljena vest, ki smo jo čitali pred meseci v hrvatskih listih, da preide »Agramer Tagblatt« v klerikalne roke!!

Po slovanskem svetu

— Nemške nakane. Poljski listi poročajo, da so dobile oblasti pri nekem ruskem spijonu poročilo, v katerem poroča nemški konzul v Lovu na prusko vlado, kako je porabil dovoljeni mu agitacijski kredit za Galicijo v znesku 20.000 mark. Ta znesek je porabil za ukrajinska društva in časopise. Tudi neki od krakovske policije nastavljeni agent in neka žena sta dobivala od nemškega konzula denarne podpore. V tem poročilu se tudi poroča, da se z rusofilskimi Rusini ne more ničesar napraviti, ker so prijazni Poljakom. Tudi rusinski socialisti so nezanesljivi, edina opora so Ukrajinci. Nemški konzul hoče povzročiti gibanje, ki naj bi javnosti pokazalo veliko zatiranje Rusinov. Red bi pa mogel napraviti edinole nemški cesarski namestnik v Galiciji. Te vesti so prav verjetne. Kdor pozna ekspanzivno politiko nemške države, ne more dvomiti, da nemški oficijalni in neoficijalni krogi moralčno, pa tudi z ogromnimi denarnimi svotami podpirajo nemška stremjenja v Avstriji.

Razne stvari.

* Za ponesrečence po povodnji na Ogrskem je ogrski ministrski svet dovolil za prvo pomoč 100.000 K. Cesar je daroval iz svojega 100.000 kron.

* Tuberkuloza ozdravljiva? Profesor Doyen je izjavil v kurzu medicincev na pariški univerzi, da se mu je posrečilo s sredstvom, imenovanim mycolysin, izlečiti tuberkulozo v prvi stopinji v vseh slučajih, v drugi stopinji pa v razmerju 38:54. Zdravniki še niso povedali svojega mnenja.

* Porod na dunajski lovski razstavi. V razstavljeni somalijski vasi je te dni porodila 17letna žena somalijskega lovca Mohameda Hossija krepkega dečka. Ob rojstvu je imel otrok bolj svetlo barvo, zdaj pa postaja vsak dan bolj temen. Pri krstu je dobil ime Mohamed Edi Vindobona.

* Žensko truplo v kovčegu. Umor Amerikanke Marije Scottove v Moltrasijski ob Komškem jezeru je že pojasnjen. Zaprti Rus Ispatov je priznal, da je Porter Charlton pobil svojo ženo in da sta jo potem še živo zabila v kovčeg ter vrgla v Komško jezero. Morilec se je napotil na Nemško, najbrž v Frankobrod ob Meni.

* Koliko so stale ogrske volitve. Tudi Justha so stale volitve ogromne svote. Justh je vzel za te izdatke na svoje posestvo hipoteke 800.000 kron. Neka rodbina Fernbach, ki je prav posebno delala za Justhovo stranko, je izdala 1.600.000 kron v agitacijske svote.

* Kolera v Južni Rusiji. Zaradi tropične vročine, ki vlada v Južni Rusiji, se je začela razširjati kolera. Prebivalstvo beži na vse strani. Občinsko zastopstvo mesta Rostov je določilo 100.000 rubljev za varnostne naprave zoper epidemijo. V Poltavu je zbolelo 77 ljudi na kolero, umrlo jih je 25. Ob Dnjepru najbolj razsaja kolera. Na vseh galitskih obmejnih postajah so uvedli strogo nadzorstvo.

* Deber lov je napravila policija v Černovicah. Zasledila je mednarodno vlomilsko družbo, katere član je bil tudi zloglasni vlomilec Wasinski. Glavar sedanjih družbi je Jakob Goldstein. Družba je izvršila razne vlopm pri različnih bankah v Belgradu, Sofiji in po galitskih davkarijah. Pri njih so dobili nad 40.000 K denarja.

* Velika beda mora vladati v Bukovini. V kraju Istenesdina so hodili rumunski agenti, ki so nabirali otroke v starosti 9 do 15 let za polj-

aka dela v Rumuniji. Dobili so 140 takih otrok, ki so jih takoj odpelali na svoja mesta. Starši otrok so sami poljaki delavci ali pa kočarji, ki so valed velikoga pomanjkanja izročili svoje otroke agentom. Proti staršem in proti agentom se je uvedla kazenska preiskava.

Izpred sodišča.

Iz zaporov. V Ptuj je bil za ječarja sodni sluga, 35letni Mihael Pack. Dasi je Pack oženjen, so mu vendar ugajale tudi mlade jetnice. Že lansko leto se je bil lotil v zaporu neke mlade kmetice, ki ga je pa pošteno oklofudala. Meseca oktobra pa se mu je dvakrat posrečil napad na bajtarjevo hčer, ki je bila takrat v preiskovalnem zaporu. Za ta svoj čin je dobil Pack pred mariborskim porotnim sodiščem štiri mesece zapora.

Hofrichter. Nekateri dunajski listi poročajo, da se bo razsodba o Hofrichterjevem procesu razglasila 25. t. m.

Zastrupljeni bonboni. V Tridentu je dal 36letni ekonom Cornelio Zamboni gostilničarjevi hčeri Juliji Dalmonech, ki je zavrnila njegove ljubezenske ponudbe, strupene bonbone, vsled katerih je dekleca v groznih bolečinah umrla. Zamboni je tudi sam zavžil par teh bonbonov, ki so bili s ciankijem zastrupljeni, toda so ga rešili. Porotniki so enoglasno potrdili vprašanje o krivdi, na kar je bil Zamboni obsojen na vešala.

Narodnim damam!

Vse one dame, ki so dobile vabila k sodelovanju pri Ciril-Metodovi veselici dne 3. julija t. l., vljudno prosimo, da se udeležijo sestanka, ki bo jutri v sredo ob 4. popoldne v hotelu »Tivoli«.

Namen sestanka je, da se pripravljalni odbor opravi radi nerednosti, ki so se dogodile pri pošiljavi vabil.

Telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 21. junija. Poslanska zbornica je v današnji seji sprejela takozvane gospodarske postavke. Predlog socialnih demokratov, naj se izdatki za železnice zvišajo v svrhu, da se izboljšajo plače železniškim uslužbencem, je bil odklonjen. Zanj so glasovali socialni demokratje, »Slovenska Enota« razen čeških agrarcev in Malorusi — v celem 124 poslancev. Nato je zbornica pričela debato o postavkah »finančno ministrstvo, finančni zakon«. Prvi je govoril vsenemec Malik. Med drugim je rekel, da krona favorizira Čeha in da je zaradi tega boj proti Čehom tako težak. Končno je pozival Nemce, naj ne dovolijo niti vinarja za zgradbo novih vojniških bojnih ladi, ker bo vojna mornarica v kratkem popolnoma čehizirana. Prihodnja seja bo jutri.

Akcija za slovensko vseučilišče.

Dunaj, 21. junija. Ob 11. dopoldne je imel jugoslovanski vseučiliški osek pod predsedstvom poslanca Fr. Povšeta sejo, ki je trajala polni dve uri. V seji so se posvetovali o konkretnih zahtevah Slovencev glede slovenskega vseučilišča in glede slovenskih srednjih šol in ljudskih šol. Izpolnitev vseh teh zahtev je pogoj, da slovenski poslanci dovolijo razpravo o italijanski pravni fakulteti. Te zahteve bo osek jutri dopoldne ob 9. končno redigiral in jih ob pol 10. predložil parlamentarni komisiji »Slovanke Enot«. Te zahteve so take, da se bo lahko z njimi »Slovenska Enota« izjavila za solidarno in da jih lahko izpolni tako Bienerthova kakor tudi vsaka druga vlada. Po seji »Slovenske Enot« se sestane plenum obeh jugoslovanskih klubov. Na tem sestanku se bo sestavila spomenica, ki jo poslanci v četrtek predložijo ministrskemu predsedniku baronu Bienerthu in naučnemu ministru grofu Stürgku. V tej spomenici bodo Slovenci med drugim tudi zahtevali, da se na češko vseučilišče v Pragi pripuste slovenski docenti, da se izobrazijo za profesorje na bodoči slovenski univerzi v Ljubljani.

Načelniki slovenskih klubov poklicani k Bienerthu.

Dunaj, 21. junija. Ministrski predsednik baron Bienerth je povabil načelnike vseh klubov, združenih v »Slovanke Enot«, k sebi na konferenco, ki se vrši danes ob 3. popoldne v palači ministrskega predsedstva.

Tirolski namestnik se ponesrečil.

Dunaj, 21. junija. Tirolski namestnik bar. Spiegelfeld se je na potu po krajih, kjer so bili prizadeti po povodnji, ponesrečil. Padel je in se pokodoval na nogi. Namestnik leti sedaj v Brezencu.

Cesar v St. Hipolitu.

Dunaj, 21. junija. Cesar se je danes ob 7. zjutraj odpeljal v St. Hipolit, da si ogleda tamkajšnje strelišče. Vlada se vrne še danes zvečer na Dunaj.

Radi atentata na Varcenina.

Zagreb, 21. junija. Radi atentata na generala Varcenina se vrši preiskava tudi v Zagrebu. Policija zaslišuje slušatelje tukajšnjega vseučilišča Mitrinovića, ki je bil dober prijatelj atentatorja Žerajića. Na njegovem stanovanju so redarji zaplenili več knjig in rokopis za srbski list »Zoro«, ki ga dijak izdajajo na Dunaju. Akademik Sparović, ki je bil kritične dni tudi v Sarajevu in je bil tudi Žerajićev znanec, se še vedno nahaja v zaporu.

Vseslovanski kongres.

Sofija, 21. junija. Po prijavi soditi bo vseslovanski kongres takojštevno obiskan, kakor doslej še nobena slovanska prireditelj. Priglasilo se je mnogo odličnih slovanskih politikov, med njimi največ Rusov in Čehov. Najmanj je do danes priglasenih Hrvatov in Slovencev. Srbski prestolonaslednik Aleksander in bolgarski prestolonaslednik Boris sta na njiju izrečno željo dobila vabila na kongres kot častna gosta.

Gospodarstvo.

Čebelarstvo pri nas. Čebelarstvo ni nikjer v Avstriji tako zane-marjeno, kot pri nas, akoravno imamo najboljšee čebelno plemo. Pridobivanje medu vrši se na tako zastarel način, da se dober pridelek pokvari in vsled tega po sramotno nizkih cenah oddaja. Da se temu odpomore, ustanovila se je v Ilirski Bistrici na Notranjskem čebelarska zadruga, ki si je v nalogu vzela, vosek, med in čebele svojih članov razpečavati. Razposojevala bo tudi onim svojini članom, ki čebelarijo na rojitev posebne vrste panjev, vsled česar ji bo mogoče za pridelke v takih panjih boljše cene plačevati. Pomagano bo zlasti onim čebelarjem, ki se poslužujejo pripristih panjev, ne da bi bili primorani učiti se novodobnega čebelarstva. Razven tega imela bo zadruga v zalogi vse potrebščine za napredno čebelarstvo. Dosedaj je pristopilo 170 članov, kar pa nikakor ne zadostuje da bi začela poslovati v onem obsegu, kot so si ga ustanovitelji začrtali. Naše čebelarje pozivljamo, da pristopijo k zadrugi v čimvečjem številu, ker le od tega je odvisno, da se zamore zadruga plodonosno razviti. Sprejemljejo se ne le člani iz Kranjskega, temveč iz cele Avstrije in Ogrskega. Delež znaša 10 kron in se zamore plačevati v obrokih. Prvi obrok je 2 kroni. Ko zadrugi izstopi, dobi povrnen cel vplačan delež. Pravila bodo vsakdo brezplačno pri Čebelarski zadrugi v Ilirski Bistrici.

— Izprememba tarife za pakete in pisma z napovedano vrednostjo v prometu med Avstrijo in Bosno-Hercegovino. C. kr. trgovinsko ministrstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani: Od 1. julija dalje se za pakete in pisma z napovedano vrednostjo iz Avstrije v Bosno-Hercegovino in obratno po poti čez Dalmacijo uvede tuzemska tarifa za pakete in pisma z napovedano vrednostjo (§§ 13 do 22. 16 reda o pošt-nih taksah z dne 22. decembra 1906, drž. zak. št. 251, poštini in brzojavni ukazni list št. 144), in sicer tako, da se ima v svrhu enostavnosti taksiranja preračunati za take pošiljke poština od teže na ta način, kakor da bi bile te pošiljke namenjene v Imotski v Dalmaciji, ali pa, kakor da bi bile od tam odposlane; in da se ima iz istega razloga za pakete in pisma z napovedano vrednostjo v vzajemnem prometu med Dalmacijo in Bosno - Hercegovino poština od teže po tuzemski tarifi, najmanj po II. pasu preračunati. Dosedanja tarifa za pakete in pisma z napovedano vrednostjo ostanejo v veljavi le za one pošiljke, ki gredo čez Ogrsko, kakor tudi za pošiljke iz dežel v ozadju Avstrije ali Bosne - Hercegovine in obratno. Pošiljatev paketov avstro - bosansko - hercegovinskega vzajemnega prometa se čez Ogrsko izvrši le na izrečno zahtevo odpošiljalca, ki mora v to svrhu pri paketih tako na poštini spremnici, kakor tudi na paketu samem, pri pis-mih z napovedano vrednostjo pa na pismu napraviti pristanek: »via Ogrsko.« V vseh drugih primerih pa gredo pošiljke čez Dalmacijo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pastolenček.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 21. junija 1910.

Forma.

Pšenica za oktober 1910.	za 50 kg	9 61
Rž za oktober 1910.	za 50 kg	6 59
Koruzi za junij 1910.	za 50 kg	5 39
Oves za oktober 1910.	za 50 kg	7 17

Stoklet.
Mimoje.

